

ročník III.

pátek 3. března 2023

foto Muzeum města Mnichovo Hradiště

Milý čtenáři!

Vodafone tomu říká samoobsluha. Ale je to spíš trezor!

- Přihlásit se musíte podle hesla, které jsme vám zaslali esemeskou, pravila paní. No ji, ale poslali ji loni a na mobil, kterej jsem ztratil.

A tak abych se dostal do samoobsluhy – trezoru, stoupl jsem na koloběžku a jel to řešit osobně.

Řekl jsem si OC Nový Smíchov, přejedu Hřebenka, Sacre-Coeur (takovej park u Anděla) a jsem tam. Já bloud!

Není snad odpornějšího místa, než Smíchov nad Andělem!

A OC Nový Smíchov je pravé peklo.

- Kdepak peklo, jen předpekli, smál se kamarád Kryštof .

- Tos ještě nebyl v Palládiu! 😊

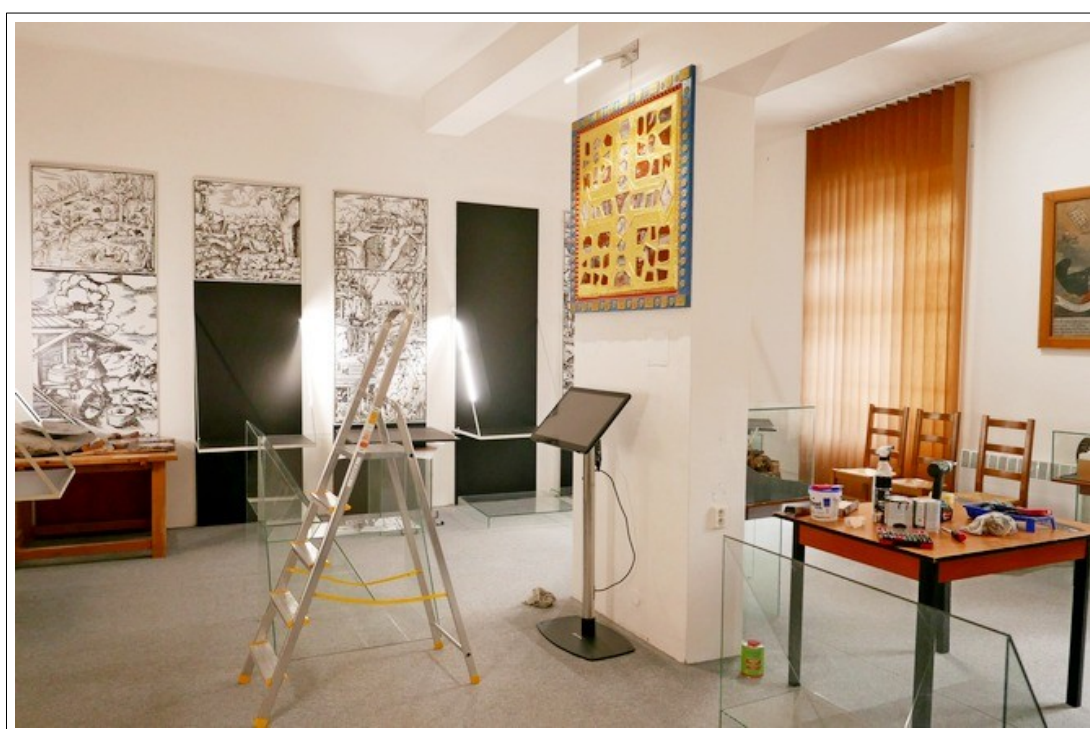
Expozice *Historie kamenářství od pravěku do současnosti* se obléká do nového kabátu.

Proměnou prochází barevné ladění celého prostoru i jeho grafické řešení.

Výstavní mobiliář bude doplněn instalačními prvky a osvětlením, které umocní akcent sbírkových předmětů.

Milí návštěvníci, za uzavření expozice se omlouváme a děkujeme za pochopení.

Kamenářství bude opět zpřístupněno od 21. března.

Na konci dubna se potom ukáže nová tvář expozice *Historie*. Stejně jako v případě *Kamenářství* se také u *Historie* jedná o dílčí revitalizaci a reinstalaci. Návrh a realizace budou reflektovat nové trendy v prezentaci kulturního dědictví. I nadále však zůstává jedním z hlavních úkolů a plánů našeho muzea komplexní rekonstrukce všech stálých expozic (vyjma *Horolezectví*) v jednotném výtvarném i architektonickém duchu. S ohledem na nedořešenou statiku domu čp. 71, ve kterém se stálé expozice nachází, jsme jejich zásadní rekonstrukci, kterou by doprovázely i výrazné stavební úpravy, odložili, nikoli však vzdali. Zpracováváno je libreto a stavební dokumentace k této celkové rekonstrukci a vyhlížíme také ideální dotační titul, který by nám pomohl náš záměr zrealizovat. Budeme si držet palce. 🍊 / MČR

Výstava zrestaurovaných sbírkových předmětů „*Víc než make-up*“ byla z technických důvodů ukončena o týden dříve, už 26. února.

Tyrolská údolí plná pokladů – Přednáška z cyklu Putování za minerály
8. března od 17:00 / Expozice Horolezectví

Tentokrát se o své zážitky z „šutrácké“ výpravy do Rakouska podělí mineralog a geolog Jan Bubal.

Tyrolsko leží v samém srdci Alp a skutečně si tak připadáte. Vysoké hory, ledovce, zelené louky, sevřená údolí, ale také nespočet mineralogických nalezišť?

Turnovské kulturní tipy:

sobota 4. března, 19:00, Malá scéna

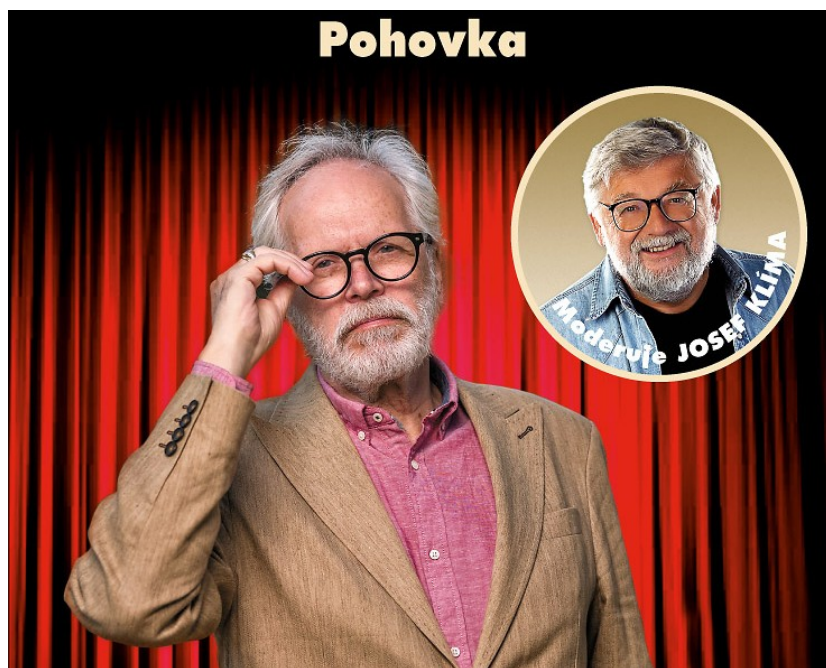
The Banda

... něco z USA, něco z Irska, přidat špetku Londýna a zahustit Čechy, potom protřepat, ale nemíchat. The BandA svým stylem směřuje od blues přes soul a R&B až k funku.

pondělí 6. března, 19 h, městské divadlo

Pohovka: Hrabě František Kinský

V pořadu Pohovka přivítáme charismatického pana Hraběte Františka Kinského (1947), kterého jste mohli vidět například v televizních pořadech *Na plovárně*, nebo v pořadu *K. Šípa Všechnopárty*. Nyní máte jedinečnou příležitost se s potomkem kostelecké větve šlechtického rodu Kinských z Vchynic a Tetova setkat osobně v turnovském divadle. Večerem provází Josef Klíma. Hudební doprovod zajistí Klíma band (Josef Klíma, Pavel Půta a Andy Seidl).

úterý 7. března, 19:30, městské divadlo

Ve stodole u slepic

"Naše neustálé umělecké puzení přenést trochu té televizní kultury na jeviště, dalo po několika letech soustředěné tvorby a odříkání život zcela unikátnímu divadelnímu žánru. Vznikla tak „teátrnovela“. Troufáme si tvrdit, že naše nová divadelní hra, kterou jsme trefně pojmenovaly *Ve stodole u slepic*, je první vlašťovkou svého druhu. Divák se stane svědkem toho jak jde čas, jak pevná jsou rodinná pouta, a že život není jen procházka růžovou zahradou. Takový příběh se může stát i ve vaší ulici."

hrají: Kateřina Hofhansová, Michaela Kunetková, Alena Tomášová a Romana Zemenová; režie: Jan Baron Marek

středa 8. března, 19:00. Střelnice

Písničkářky napříč žánry

Letos se už po desáté sejdem v Turnově na Střelnici, opět v den MDŽ na koncertě tří muzikantek, dam, žen, a především osobitých písničkářek na rozhraní folku, jazzu, world music, alternativy, prostě napříč žánry.

Večer zahájí písničkářka, zpěvačka a kytaristka Šárka Pexová ze Žebráka, která se po letech vrací na podia s novým projektem. V minulosti působila v kapelách Silentium, Pětka, Jazzlight nebo Půl dechu do měchu. V Turnově se premiérově představí s kapelou Soften disHarmony, která vznikla vloni na jaře a navazuje na kapelu Půl dechu do měchu. „Hrajeme směsici jazzu, folku, s trochou rockového nádechu, prostě crossover. Asi by se to dalo nazvat jako indie folk, nebo autorský progresive folk. Ach jo, ty škatulky... Hrajeme v obsazení zpěv, akustická kytara, elektrická kytara (někdy 7 strunná nebo steelka), baskytara a bicí.“

Dalším účinkujícím bude duo Hmlisto, které tvoří československá písničkářka Veronika Kicková a její syn Ján, fenomenální kytarista. Žijí v malé obci pod horou Vtáčnik, kde dávají dobrou noc nejen lišky, ale i vlci a medvědi, což se promítá do jejich soundu, jenž těží jak z nevšedního zpracování karpatského folkloru (Veronika - housle, fujara, pastýřské píšťaly), tak ze světové rockové a ještě tvrdší hudby (Ján - elektrická kytara, irské buzuki). Kromě starší tvorby představí i několik kousků z nového alba Československá, které je společným dílem slovenského dua Hmlisto a pražského písničkáře Petra Linharta a vyšlo vloni v říjnu. Skrze příběhy konkrétních míst a obyčejných i neobyčejných lidí hledá odpověď na otázku: „Opravdu jsme se museli rozejít? Jak moc jsme si ještě po třiceti letech blízcí?“

Večer zakončí Marie Kieslowski, zpěvačka, pianistka, matka dvou dětí, polovina již nehrajícího dua Kieslowski a členka spícího Zvířete jménem Podzim. Koncem loňského roku vydala debutové sólové album, ve kterém vůbec poprvé představila svou autorskou tvorbu. Na desce se jako producent podílel Aid Kid a řada dalších muzikantů. Album je k poslechu na všech hudebních streamovacích platformách a Youtube zdarma. Tuto digitální desku se Marie rozhodla vydat jako knihu, jejíž součástí budou i rozhovory s kolegyněmi z hudební scény o tvorbě, mateřství, hudební scéně a hledání vlastního zvuku.

Mezi hudebníci jsou jména jako Klára Vytisková, Nikola Mucha, Marie Puttnerová nebo Lenka Dusilová a další. Tentokrát se můžete těšit na intimní sólový koncert, při kterém Marie představí písně z desky „Je všechno dobrý?“ Knihu plánuje dokončit začátkem dubna.

čtvrtek 9. března, 19:30, kino

OSCAROVÝ TÝDEN: Tár

Od 9. do 12. března můžete vidět v kině Sféra celkem čtyři snímky, které jsou považovány za horké favority v hlavních kategoriích. Přehlídku zahájí ve čtvrtek film Tár, ve kterém zazáří herečka Cate Blanchett. Ta si za svůj výkon již odnesla prestižní Zlatý globus a je považována za favoritku v kategorii pro hlavní herečku. Film má celkem 6 dalších nominací, včetně kategorie pro nejlepší film roku.

pátek 10. března, 19:30, kino

OSCAROVÝ TÝDEN: Všechno, všude, najednou

V pátek bude v rámci Oscarového týdne následovat film Všechno, všude, najednou, který získal celkem 11 nominací, což je v tomto ročníku vůbec nejvíce. Je zároveň horkým favoritem v hlavní kategorii i v kategoriích pro nejlepší režii a nejlepší scénář. Pokud Cate Blanchett najde přemožitelku, mohla by to být právě Michelle Yeoh v tomto filmu. Velké šance na získání prestižního ocenění má i v kategorii herec ve vedlejší roli Ke Huy Quan.

sobota 11. března, 19,00, Malá (domácí) scéna, klub KUS

Orloi & Inkoust Pana Boučka

Skupinu Orloi přivedli na svět otcové zakladatelé PaZa a PeSla (ex Krucipüsk) a spolu s Vičisem, Hanzem a Honzou se pustili do čisté punkové klasiky strhu Ramones & Sex Pistols. Spíš než koncert se jejich vystoupení dají charakterizovat jako mejdan.

Kapela Inkoust Pana Boučka byla založena Jerryem Machkem (kytara SPS) v roce 1984 v Mladé Boleslavi. Kapela koncertovala až do roku 1990. Po dlouhých 25 letech se kapela vrátila na českou punkrockovou scénu, protože si řekla, že ještě není dobojováno. Ve složení kytara (Jerry Machek), zpěv a bas-kytara (Josef Sudet), bicí (Lukáš Křížek) v roce 2019 vydali desku Historie.

sobota 11. března, 19:30, kino

OSCAROVÝ TÝDEN: Víly z Inisherinu

Oscarový týden bude pokračovat vyzyvatelem v hlavních kategoriích - film Víly z Inisherinu od režiséra Martina McDonagha, který v minulosti oslnil filmy jako Tři billboardy kousek za Ebbingem nebo V Bruggách. Film obdržel celkem 9 nominací, včetně kategorie pro hlavního herce za skvělý výkon Colina Farrella.

neděle 12. března, 19:30, kino

OSCAROVÝ TÝDEN: Velryba

Pravděpodobně největší adept na zlatou sošku Oscara v hlavní mužské kategorii

ale dostane na plátně prostor až v neděli. Brendan Fraser zazáří v roli extrémně obézního učitele ve filmu Velryba.

neděle 12. března, 19:30, městské divadlo

Miss Dietrich lituje

Marlene Dietrich vydala v roce 1984 svůj vlastní životopis proto, aby umlčela všechny životopisné samozvance. Podařil se jí ovšem pravý opak.

Záhadnou knihu pojmenovala sice Marlene D., ale stejně tak ji mohla pojmenovat Nic vám neřeknu. Celý text dokonale zamlčuje, zastírá, krouží a tvaruje skutečnost do takové podoby, v jaké by ji Marlene sama chtěla mít...

Matka a dcera. Regina Rázlová jako Marlene Dietrich a Simona Postlerová jako Maria Riva ve strhujícím rodinném souboji. Láska a sebeláska.

Zlatý prach slávy a čas. Věčná bitva s minulostí. Kdo zvítězí?

DIVADELNÍ SEZÓNA 2022/2023

Regina Rázlová jako Marlene Dietrich a Simona Postlerová jako Maria Riva ve strhujícím rodinném souboji. Láska a sebeláska. Zlatý prach slávy a neúprosný čas. Věčná bitva s minulostí. Kdo zvítězí?

Hraje Divadlo Ungelt, Praha

turnovsko

TATOBITY –

- 3. 3. Skautský bál - KD Tatobity
- 10. 3. Zábava na Žlábkú - SDH Žlábek - Hasičská zbrojnice
- 11. 3. Dětský karneval na Žlábkú - SDH Žlábek - Hasičská zbrojnice

**SKAUTSKÝ
COUNTRY BÁL.**

3. 3. 2023 20:00
velký sál KD Tatobity

vstupné v předprodeji 100 Kč. na místě 130 Kč

hraje Rachtobanda zábavné soutěže
losování o ceny půlnoční překvapení

Pořádá skautské středisko „LÍPA“ Tatobity

ZMĚNY JÍZDNÍCH ŘÁDŮ OD 5. BŘEZNA 2023

Semílsko

Přehled nejvýznamnějších navrhovaných změn

IDOL číslo	Trasa	Linka (žel. trať)	Spoj	Změna
<i>Autobusové linky:</i>				
350	Liberec – Turnov – Rovensko p.Tr. - Jičín	670 350	6	Časový posun o – 5 minut na 6:45 hod. (bylo 6:50), aby byla v Turnově zajištěna návaznost na spoj 730/1001 do Prahy
551	Lomnice n.P. – Libuň – Mladějov - Sobotka	670 551	3, 8	Zavedeny nové spoje pro období květen a červen
864	Turnov – Klokočí – Koberovy – Železný Brod	670 864	7	Obsluha zastávky Loučky zavedena v režimu radiobusu
942	Rokytnice n.Jiz. – Jablonec n.Jiz. - Harrachov	670 942	všechny	Zastávka Harrachov,Nový Svět,Na mýtě bude ve směru z Harrachova obsluhovaná na stanovišti č. 3
944	Rokytnice n.Jiz. – Jablonec n.Jiz. – Paseky n.Jiz.	670 944	8	Časový posun o + 5 minut na 14:05 hod. (bylo 14:00), aby k papírně přijel s dostatečným odstupem od konce pracovní směny
945	Horní Dušnice – Jablonec n.Jiz. – Rokytnice n.Jiz.	670 945	6	Časový posun o + 3 minuty na 14:23 hod. (bylo 14:20) z důvodu časového posunu spoje 944/8
946	Křížlice – Jestřabí v Krk. – Poniklá – Víchová n.Jiz. – Vích.Lhota - Jilemnice	670 946	22	Časový posun o – 3 minuty z výchozí zastávky a prodloužení času na odbavení cestujících v zastávce Jilemnice,aut.nádr., aby neodjížděl zpožděný
952	Rokytnice n.Jiz. – Jablonec n.Jiz. – Tříč – Vysoké n.Jiz. – Příkrý - Semily	670 952	12	Časový posun spoje od Jablonce n. Jiz., aby v zastávce Rokytnice n.Jiz.,host. byla zajištěna návaznost od spoje 944/8 z Pasek n. Jiz.
990	„Krkobus“: Harrachov – Vrchlabí – Pec p.Sněžkou – Malá Úpa	670 990, 691 990	všechny	Zastávka Harrachov,Nový Svět,Na mýtě bude ve směru z Harrachova obsluhovaná na stanovišti č. 3

Na Turnovsku dojde za pár dní k drobným změnám v autobusové dopravě. Jakých - vidíte v tabulce výše.

semily

SEMILSKÉ MUZEUM PROVONĚLA ČOKOLÁDA

Od konce ledna t.r. mohou návštěvníci semilského muzea zhlédnout výstavu o nejoblíbenější dobrotě světa – čokoládě – a následně si ji také vychutnat v podobě horkého šálku v pěti možných variantách. Výstava je interaktivní a navštívit ji můžete do 2. června t.r.

Výstava navazuje na mimořádně úspěšnou výstavu pod názvem Sladký život čokolády, aneb hořkosladký příběh této neřesti, která okouzila návštěvníky Muzea a Pojizerské galerie již před šestnácti lety, a která se tehdy, podle reakcí návštěvníků výstavy, velmi povedla. Čas letí a děti, které tenkrát okusily kouzlo čokoládové fontány, už dnes mají svoje děti. A ty, které dnes přicházejí do muzea, tehdy ještě nebyly na světě... Za dlouhých 16 let také nastal velký posun v použití, zdobení i složení této pochoutky. Koupit lze dnes např. čokoládu s příchutí slaniny, sýra, cibule nebo tabáku. Existují veganské čokolády a při nákupu lidé berou zřetel na fair trade výrobky nebo ty bez sporného palmového oleje.

Výstava návštěvníky seznamuje jednak s historií pěstování kakaovníků a výroby čokolády, ale upozorňuje zároveň na nejrůznější zajímavosti kolem této sladké pochoutky. Na výstavě jsou k vidění dobové formy na odlévání

čokoládových bonbónů i celých tabulek. Pracovníci muzea nezapomněli ani na děti. Čekají na ně například pracovní listy, které je výstavou provedou.

„Určitě se shodneme v tom, že čokoládu všichni raději ochutnáváme, než abychom si o ní pouze četli,“ říká Libuše Krtičková, kurátorka výstavy. „Proto jsme připravili několik možností, jak si ji užít. Nabízíme pět druhů horkých čokolád – bílou, mléčnou, hořkou, rubínovou a cappuccino – samozřejmě s čepičkou šlehané smetany. Skupiny si mohou vychutnat čokoládové fondue s čerstvým i sušeným ovocem či oříšky. Pro děti pořádáme malé workshopy, kde se naučí odlít si čokoládová lízátká nebo vyrobit pralinky podle vlastní chuti a fantazie. A pro ty, kdo chtějí mlsat až doma nebo chtějí někomu udělat radost, máme v prodeji výrobky české čokoládovny Carla.“

A proč je právě čokoládě věnovaná taková pozornost? Podle slov Libuše Krtičkové je to i proto, že právě o čokoládě víme, že dokáže stimulovat mysl i tělo a navodit pocity štěstí. Pokud si vybereme tu s vysokým podílem kaka, můžeme ji dokonce považovat za zdravou potravinu. Kvalitní hořká čokoláda obsahuje spoustu antioxidantů, hořčík, měď, vápník a draslík. Umí také rychle doplnit energetické ztráty těla, což využívají sportovci – od turistů po horolezce – takže ji v nějaké formě najdeme téměř v každém batohu.

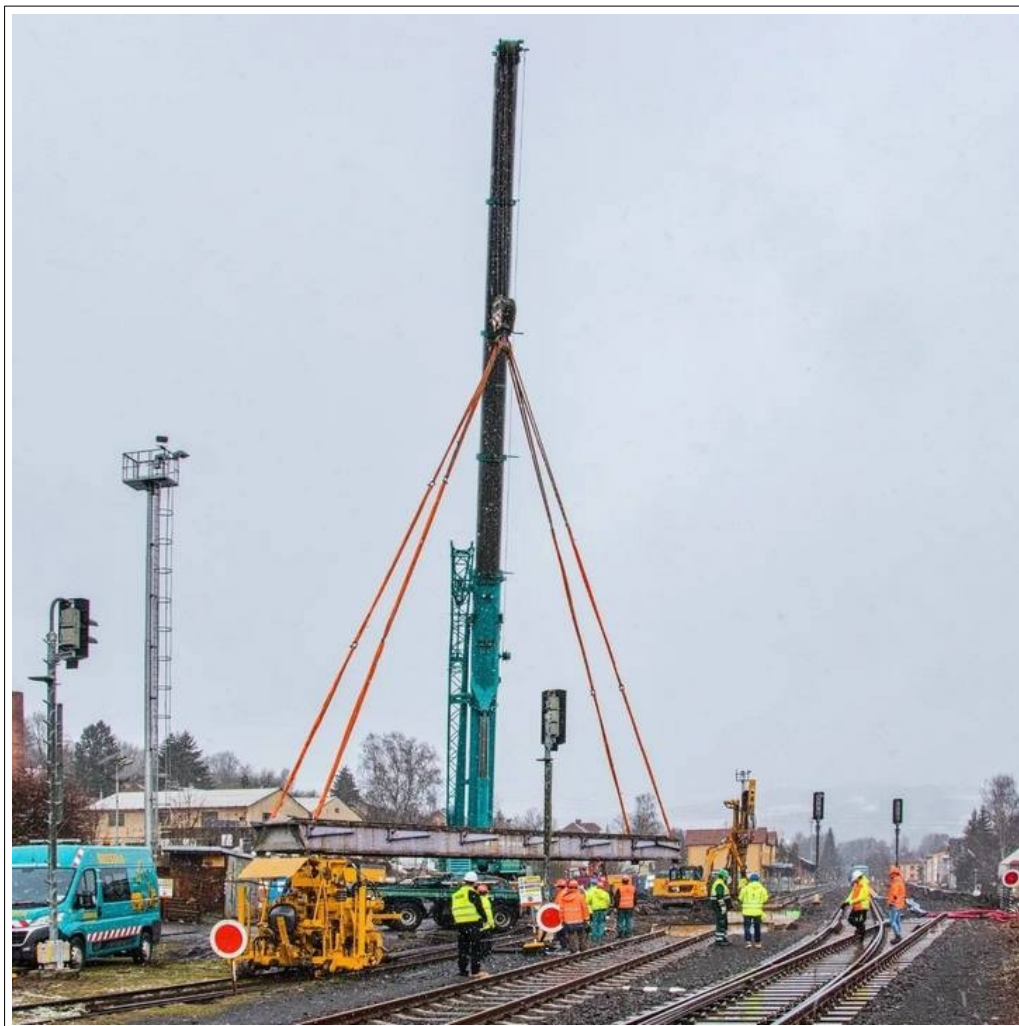
Z historie pěstování kakaových bobů a výroby čokolády

Čokoláda lidstvo fascinuje už po tisíciletí. Je známo, že už asi 3000 let př. n. l. indiáni pěstovali kakaovníky. Aztékové ve 4. století př.n.l. z kaka vařili první nápoje, které se však s čokoládou, jak ji dnes známe, nedaly srovnat. Šlo vlastně o „hořkou vodu“.

V roce 1502 přivezl Kryštof Kolumbus první kakaové boby do Evropy a časem se z nich stala jedna z nejobchodovanějších komodit světa. Původně byly boby používány jako skutečné platidlo.

Pokud vás zajímá nejenom historie výroby čokolády, ale také rádi čokoládu ochutnáte, výstavu v muzeu pod názvem Nejoblíbenější dobrota na světě, si určitě nenechte ujít. Výstava potrvá do 2. června 2023 a srdečně na ni zveme nejen milovníky sladkých chutí. (Semilské noviny)

V rámci rekonstrukce stanice v Semilech jsme o víkendu instalovali mostní provizorium: 2x úložný blok o váze 14 tun a k tomu 18,5 metru dlouhou a 24 tun vážící nosnou konstrukci. První vlaky po něm projedou už ve středu 1. března. Následně pak začneme pracovat na rekonstrukci podchodu.
(Facebook Správy železnic)

8. březen, 19 h, Golf

ALBÁNIE – CESTOU NECESTOU

Cestovatelé Pavel Chlum a Petr Kvarda vás ve vypůjčeném SUV provedou po celé Albánii. Od severu na jih, od západu na východ. Během naší cesty navštívíme i historické hrady, starobylá sídla a překrásné pláže Jónského moře.

semilsko

VYSOKÉ n/J – Jarní prázdniny v Divadle Krakonoš

úterý 7. března 2023 od 17:00	Čertův švagr - loutková pohádka vstupné dospělí 50,- Kč, děti 40,- Kč, při velkém zájmu hrajeme i od 18:15
čtvrtek 9. března 2023 od 17:00	Posezení s Krakonošem - pásmo poudaček a písniček zdejšího kraje vstupné dobrovolné
pátek 10. března 2023 od 18:00	Videokavárna Promítání filmových dokumentů z archivu divadla. vstupné dobrovolné, otevřeno od 17:30, promítání od 18:00
úterý 14. března 2023 od 17:00	Čertův švagr - loutková pohádka vstupné dospělí 50,- Kč, děti 40,- Kč

DIVADELNÍ SPOLEK
KRAKONOŠ
SI VÁS DOVOLUJE POZVAT DO

VIDEOKAVÁRNÍ

na malý sál divadla Krakonoš, kavárna otevřena od 18.00 h.

ZMĚNA TERMÍNU NA: 11. 3. 2023

od 18.00 h. otevřena kavárna s promítáním fotek

od 19.00 h. promítání záznamu divadla

MALOVANÉ NA SKLE

záznam posledního představení s krátkým předfilmem z oslav 230 let divadla ve Vysokém
(120 minut s přestávkou)

3. 3. od 17 hodin – přednáška pana Ladislava Šourka o obnově hradu Valdštejn, která probíhala v 80. a 90. letech proběhne v městské knihovně.

Celestýn Louma mladší (* 28. 11. 1882, Huntířov, † 1. 11. 1928, Tanvald)

Celestýn Louma ml. byl syn malíře skla a podruha Celestýna Loumy, nadšený člen řady spolků a organizací. Po absolvování obecné školy pracoval jako malíř skla, podobně jako jeho otec. Byl velmi aktivní ve spolkovém životě Železného Brodu. Díky své pracovitosti a nadšení se vypracoval a stal se úředníkem Okresní nemocenské pokladny v Železném Brodě.

Po vzniku československého samostatného státu byl jmenován za národně socialistickou stranu prvním náměstkem Místní správní komise Železného Brodu, která působila do prvních voleb v roce 1919. V městském zastupitelstvu působil i další volební období. Celestýn Louma ml. byl povolán i k úřadu předsedy Okresní správní komise. Z této pozice dal podnět ke zřízení odborné sklářské školy a Masarykova okresního ústavu sociální péče v našem městě. V květnu 1928 byl zvolen předsedou přípravného výboru místního Klubu Pražských vzorkových veletrhů.

Celestýn Louma ml. byl nadšený divadelník. V roce 1906 byl zvolen jako jednatel do výboru Spolku divadelních ochotníků „Tyl“ v Železném Brodě. V roce 1910 mu byla svěřena funkce předsedy spolku, v níž byl přes celou válku. Po ní mu bylo vytýkáno, že uspořádal dvě představení s nečleny spolku a dokonce ve prospěch politických stran, což mělo prý za následek, že se začal stranit ochotnické činnosti „Tylu“. Přesto zůstal ještě několik let režisérem, ale nakonec definitivně odešel mezi textilní dělníky na Poříč, kde založil dramatický odbor při jejich odborové organizaci. Definitivní odchod Celestýna Loumy od „Tylu“ zapříčinil konflikt v roce 1923, mezi ochotnic-kým spolkem a správou města, která si nárokovala výlučné právo disponovat divadelním sálem a jevištěm. Dramatický odbor textilního dělnictva, jehož režisérem byl Celestýn Louma ml., se domáhal vstupu na jeviště v radnici. Ředitelství „Tyla“ a radnice se rozhodla, že Dramatický odbor Odbočky textilního dělnictva na železnobrodské jeviště nesmí! Dělnická organizace se tak musela trvale usídlit v továrním hotelu na Poříčí.

Z ostatních jeho funkcí je třeba zmínit: byl okresním důvěrníkem politické strany národně socialistické, členem Sokola, vzdělavatelem hasičské župy Brázdovy, předsedou výboru spořitelny města, předsedou okresního sboru osvětového a členem okresního školního výboru.

Pan Celestýn Louma ml. zemřel dne 1. listopadu 1928 v nemocnici v Tanvaldě. Je pohřben na hřbitově v Železném Brodě v neoznačeném hrobě.

/ David Řeřicha, pracovník muzea, *Železnobrodský zpravodaj*

bejvávalo

**ČESKÝ RÁJ – Valdštejn.
Orbis. Nedatováno.**

**Lípa v Tatobitech
Leonar.
Odesláno 1930**

Semily, socha Krakonoše. Facebook Miloslava Jedličky

**Foto Ot, Hrdlička, Fr, Maleček (2), J. Pražák (2). Tisk Severografia Děčín.
Nakladatelství Pressfoto Praha. Ofrankováno známkou z roku 1974**

BZÍ –

BUGGYRA
ZM RACING

DAKAR 2023 SAUDI ARABIA

BESEDA
DAKAR 2023
SOKOLOVNA BZÍ 3.3. OD 18. H.
VYSTAVENÍ ZÁVODNÍ TATRY #505
VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ, OBČERSTVENÍ ZAJIŠTĚNO

ÚČASTNÍCI:
-TOMÁŠ ŠIKOLA
-MARTIN MICHEK
-MARTIN ŠOLTYS
-JOSEF MACHÁČEK
-JOSEF KALINA

Masopustní jídelníček

Recepty pro postní dobu

Kroupy vařte s kmínem, solí a lžící oleje, budou hotové dřív než čočka, přibližně za patnáct minut. Obojí sced'te. Na sádle osmažte nadrobno nakrájenou cibuli, když začne zlátnout, promíchejte ji s prolisovaným česnekem, majoránkou, čočkou a kroupami. Podle chuti dosolte, polévku dochuťte orestovanou cibulkou, libečkem, česnekem a majoránkou.

Přikládáme ještě jeden tradiční postní recept nasladko.

Jáhlová kaše s medem a jablky

100 g jáhel

0,4 l mléka

300 g jogurtu

300 g jablek

50 g medu

50 g nejlépe třtinového cukru

50 g másla

muškátový oříšek, špetka soli, lískové ořechy na posypání

Postup: Propláchnuté jáhly spaříme horkou vodou a dáme vařit do mléka se špetkou soli (v keramickém varném hrnci, nebo v hrnci s dvojitým dnem). Do vařené kaše přidáme med a jogurt, vše promícháme. Jablka nakrájejte a nasyp'te je do pánve s rozpuštěným máslem, posypeme cukrem, přidáme muškátový

oříšek a necháme zkaramelizovat. Na talíř vložíme kaši, na ni zkaramelizovaná jablka a pokrm nakonec posypeme nahrubo nadrcenými, nasucho opraženými lískovými ořechy.

Velikonoční postní doba je vždy přerušována v neděli, kdy neplatí žádná postní omezení.

/JS, Zpravodaj obce Pěnčín

vrchlabí

#

7. 3. 2023 • KRKONOŠSKÁ MUZEA VE SPRÁVĚ KRNAP

Muzejní podvečer věnovaný historii krkonošských muzeí ve Vrchlabí, Jilemnici a Pasekách nad Jizerou před a po založení Krkonošského národního parku.

Historický dům čp. 222 od 17 hodin

Přednáška

DVOJITÉ OKNO NA ALPAMAYO

KCEV Krtek Správy KRNAP ve Vrchlabí

Termín: čtvrtek 9. března 2023 od 18 hodin

Vstupné: plné 50 Kč, zvýhodněné 30 Kč, rodinné 100 Kč

Dobrodružství Lenky Erlebachové a Andrey Trojanové, které jako první Češky zdolaly nejkrásnější horu světa Alpamayo čistým alpinistickým stylem, bez jakékoliv cizí podpory i bez mužů.

Dobrodružství Lenky Erlebachové a Andrey Trojanové, které jako první Češky zdolaly nejkrásnější horu světa Alpamayo čistým alpinistickým stylem, bez jakékoliv cizí podpory i bez mužů.

JIČÍN – Vzpomínka na Karla Samšiňáka

Regionální muzeum a galerie v Jičíně připravilo výstavu „Vzpomínka na Karla Samšiňáka“ k stému výročí jeho narození. Výstava potrvá do 9. dubna.

RNDr. Karel Samšiňák (1923–2008)

Před 95 lety, 2. ledna 1923, se v Komenského, dnešní Jičínské ulici v Sobotce, narodil vědec a galerista, RNDr. Karel Samšiňák. Jeho stejnojmenný otec v něm jistě spatřoval dědice svého skvěle prosperujícího obchodu. Jenže rod Samšiňáků stíhá strašlivá kletba – synové svým otcům přináší jen samá zklamání. Místo co by se činil za pultem krámu, Karel Samšiňák sbíral brouky, četl entomologickou literaturu a již během gymnaziálních studií publikoval odborné přírodovědné články. Otec Samšiňák se po určitou dobu snažil přitáhnout svého zdánlivě nezdárného syna k obchodu, ale brzy poznal marnost svého počínání. Stejně zklamání z dítěte později zažil dr. K. Samšiňák se svým synem Janem, autorem těchto řádků. Z toho toužil vychovat svého pokračovatele, parazitologa, jenomže syn si za celoživotní poslání vybral letectví. To už je ale jiný příběh.

Život generace Karla Samšiňáka tvrdě poznamenala válka. V roce 1939 se uzavřely české vysoké školy. Když Karel Samšiňák r. 1942 na klasickém gymnáziu v Mladé Boleslavi s výborným prospěchem odmaturoval, celé další 3 roky mu nezbylo než jen snít o vědecké kariéře. Sen se mu splnil až po osvobození roku 1945. Ihned byl přijat k řádnému studiu na Přírodovědeckou fakultu Karlovy univerzity. Silně jej tu ovlivnila velká osobnost parazitologa prof. Otty Jírovce. Pod jeho vedením se Samšiňák namísto mravenců, na něž se do té doby zaměřoval, začal věnovat roztočům. Parazitologickému oboru akarologie, tedy právě nauky o roztočích, posléze zasvětil celou svou výzkumnou kariéru, v níž se vypracoval na vědce světového jména.

Vysokoškolská studia Karel Samšiňák ukončil r. 1949. Jeho diplomová práce byla pro svou vysokou úroveň uznána za práci doktorskou a vyšla v odborném tisku. Šestadvacetiletému absolventovi však nebyly jeho úspěchy nic platné.

**Vzpomínka
na Karla
Samšiňáka**

sobotického vědce, sběratele a znalce umění

REGIONÁLNÍ
MUZEUM
A GALERIE
JIČÍN
muzeum
hry

Regionální muzeum a galerie v Jičíně
Vás srdečně zve na vernisáž výstavy
Vzpomínka na Karla Samšiňáka.

čtvrtek 23. února 2023 v 16.30 hodin
výstavní chodba muzea

VÝSTAVA 24. 2. – 9. 4. 2023
únor út–ne 10–16, březen út–ne 10–17
výstavní chodba muzea

Nedávno nastolený komunistický režim vzal v potaz podnikatelskou činnost jeho otce a hlavně emigraci Samšiňákova mladšího bratra Josefa do USA. Proto Karel Samšiňák namísto na špičková vědecká pracoviště, tehdy sídlící v Praze, putoval až do Děčína, aby tu zejména uspořádal biologické sbírky oblastního muzea. Všechno zlé bylo pro něco dobré. Karel Samšiňák se v muzeu rychle vypracoval na ředitele. Vedle přírodovědných exponátů mu tím přibyly i starosti o depozitář obrazů. Těm sice ještě nerozuměl, ale skvělého poradce si našel v řediteli nedalekého litoměřického muzea, PhDr. Otakaru Votočkovi, jenž ve svém nezkušeném kolegovi probudil celoživotní hluboký zájem o výtvarné umění.

V polovině padesátých let, po smrti Stalina a Gottwalda, se poměry v Česko-slovensku mírně uvolnily. Samšiňákův vysokoškolský učitel, parazitolog prof. Jírovec, si vzpomněl na nadaného žáka a roku 1955 prosadil jeho umístění do Biologického ústavu ČSAV do Prahy, odkud Samšiňák záhy přešel na vznikající Parazitologický ústav ČSAV. V něm působil až do svého odchodu do penze roku 1983.

Ani návrat na špičkové vědecké pracoviště neutlumil Samšiňákův zájem o výtvarné umění. Podařilo se mu prosadit adaptaci chodby biologického ústavu na výstavní síň. V ní pak uspořádal nespočet jedinečných výstav ve své době vesměs neznámých a začínajících, dnes vysoce ceněných autorů. Vystavoval tu například Ota Janeček, Vladimír Komárek aj.

Šťastná náhoda Karlu Samšiňákovi roku 1971 dopřála pronajmout si garsoni-
éru na Šolcově statku v Sobotce, dříve patřícímu jeho rodičům. V jinak prázdném a zanedbaném domě se Karel Samšiňák rozhodl vytvořit výstavní síň. Přes mimořádnou nepřízeň státních institucí se mu to r. 1974 podařilo. Od té doby až do svého skonu r. 2008 pak pořádal výstavy „ve svém“ a dlouho nevyužitý Šolcův statek přeměnil ve vskutku prestižní výstavní prostor. Samšiňákem založená galerie v Sobotce funguje doposud, čímž stále připomíná jedinečné dílo svého zakladatele.

/ Jan Samšiňák (převzato ze stránek Regionálního muzea a galerie v Jičíně)

Milníky a jubilea basketu v Jičíně

Z naší hráčské generace znovuzakladatelů ještě známe „žengli“- tj. nástroj, kterým se šněrovaly nafukovací míče. Také víme, co je roznošit po budově gymnasia uhlí, abychom mohli v tamní tělocvičně trénovat a nezapomeneme na stěhování náradí v sokolovně (zejména bradel) - do nárad'ovny a zpět - s věčnými připomínkami správce tělocvičny.

Pokrokem byly bulharské celistvé míče zn. Etar, ale nebyly kvalitní. První

nicméně koupil nejstarší spoluhráč - Karel Svoboda Pak jsem napsal dopis do Německa na adr. *Willy Daume, olympijský výbor* s prosbou, zda by neposlal ohraný míč po olympiádě. Poslal dva – nové zn. Mikasa – a to byly opravdu skvělé míče. Nezapomněl, že košíkovou reprezentaci za Německo hrával... První organizovaná košíková se v Jičíně hrála od roku 1936 pod hlavičkou *SVBKJ (Studentský volleyballový a basketbalový klub Jičín)*. Pokračování měl v roce 1940 pod SK Jičín a v únoru 1943 byl konečně založen oddíl samostatný. Nepříliš sličný obrázek je v kronice oddílu, kde hráči Jičína museli za nacistické okupace při nástupu před utkáním na tehdejší škvárovém hřišti pod Čeřovkou potupně „hajlovat“ vztyčenou pravicí... Tým Jičína pak po osvobození sehrál ovšem přátelský zápas s týmem americké armády. Začaly se vydávat i pravidelné tiskoviny - časopisy „*Každěj svýho*“ a „*Obroučka*“.

Následující oddíl se jmenoval Sokol Jičín (jeho významným hráčem býval například Robert Kvaček, student FF UK Praha a budoucí profesor této university). Ten sehrál i zajímavou a významnou roli v dosud jediném utkání, které bylo ve STASce (tehdejší obdoba SAZKY). Tehdy ovšem vyhrál Jičín... V oněch padesátých letech pak zde existoval i oddíl vojenský, jehož významným hráčem byl pedagog Ing. Filip. Po několikaleté pauze a trénincích v gymnasiu jsme se rozhodli založit oddíl košíkové.

Hráči byli většinou studenty tohoto gymnasia - například Erban, Lisý, Klobouček, Vik, Krykorka, Novotný, Šanda atd. Za Mladou Boleslav předtím hrával Příbyl, z Jilemnice přišel Hofman, za Slavii VŠ Hradec hrával Veselý. Nejstarším hráčem byl z předchozí éry - Zdeněk Malich. Rozhodli jsme se tedy oficiálně založit basket TJ Jičín, a to na podzim roku 1966. Podle ročenky z roku 1966 jsme měli 20 mužů, 10 dorostenců a 20 dorostenek. Největší úkol si vzal na bedra Vlád'a Hofman jako organizační, předsedou byl Jaroslav Veselý a členy výboru Ing. Vodička, Petr Krykorka a Eva Veselá. Trenérem byl Bulíř, jako nezbytný rozhodčí byl bývalý hráč Jičína a obětavec Ing. Žalud. Nejlepším hráčem byl pozdější ligový Karel Příbyl. První mistráky jsme hráli v Hradci Králové a v tom prvním jsme překvapivě jasně přehráli tamní Duklu, pak však někteří hráči nedodrželi životosprávu a na Dynamu jsme i kvůli tomu nečekaně prohráli, což nás v konečném součtu stálo bohužel postup... Stejně tak za „nepostupem“ do vyšší soutěže stálo svérázné utkání a „podraz“ v Lomnici nad Popelkou.

Dorostenky Jičína hrály v roce 1967 krajský přebor žen a v prvním zápase podlehly v Přelouči 20:81 a když doma pak porazily Náchod, jejich fandové z fotbalového týmu Dukly Jičín vyhazovali spontánně čepice do vzduchu . Hymnou košíkové bývala Santa Lucia. Od r. 1974 jsme začali hrát i *Turnaj generací*, který se hraje dosud. V témže roce jsme hráli první mezinárodní zápasy v Drážďanech, s týmy Uni Jena (69:80) a IHS Dresden (59:67). Ženy tam nad IHS Dresden zvítězily 66:22. Přicházeli noví hráči, trenéři a díky Josefu Banýrovi, Josefu Kozákovi a *Treninkovému středisku mládeže pro ligový tým chlapců* se podstatně zvedala úroveň hry - i kvůli materiálnímu vybavení, soustavnosti a zaměření na obranu, což bývala dříve slabina Jičína. Dorostenky

Na fotce z těch dob: stojící zleva Novotný, Erban, Vik, Klobouček, Svoboda
sedící zleva Veselý, Příbyl, Hofman, Malich, Třetina a mezi řadami Krykorka

od věku minižákyň se probjovaly do ligy, a to byl nesporně úspěch i proto, že se rekrutovaly jen ze dvou zdejších ZŠ. Současné ženské a dívčí týmy mají nesporně vysokou úroveň, ale těžko se jako dlouholetý funkcionář, hráč a trenér oddílu smírují s tím, že už dlouho neexistuje mužská, dorostenecká ani žákovská složka oddílu...

/ Jaroslav Veselý

Unikátní úzkorozchodnou tramvajovou trať v Liberci nahradí nová

Rekonstrukce poslední úzkorozchodné tratě z Liberce do Jablonce nad Nisou pokračuje. V současnosti prochází trať přestavbou z metrového rozpětí kolejí na klasický rozchod 1435 mm. Součástí rekonstrukce je ale i optimalizace trati v určitých úsecích kvůli snížení opotřebení a hluku. Veškeré výhybky a další příslušenství tramvajové tratě dodává Pražská strojírna.

První část tratě z Liberce až do smyčky Vratislavice nad Nisou prošla rozsáhlou změnou rozchodu už v roce 2021. I pro tuto část dodávala Pražská strojírna své výrobky a dodané výhybky jsou již rok v bezproblémovém provozu. Nyní prochází kompletní rekonstrukcí zbytek trati o celkové délce 13 km s ukončením v Tyršových sadech. Tramvaje nyní již s podvozky na nové rozchody by měly na trať vyjet už v červnu.

„Úzkokolejka z Liberce do Jablonce nad Nisou byla opravdovou raritou.

Na trať dodáváme veškeré výhybky, výhybkové systémy, odvodnění tramvajových tratí i ostatní příslušenství. Součástí zakázky je i servis, minulý rok jsme také dělali kompletní přebroušení nové trati,“ říká generální ředitel Pražské strojírny Robert Masarovič.

Tratě ve městech Jablonec nad Nisou a Liberec byly původně postaveny jako úzkorozchodné s rozchodem 1000mm. Až v devadesátých letech proběhla přestavba tramvajových tratí v Liberci na klasický rozchod, ovšem trať z Jablonce zůstala úzkorozchodná. Díky této raritě, kdy byly z Liberce do Jablonce vypravovány tramvaje s podvozky úzkého rozchodu a v samotném Liberci jezdily tramvaje normální, musel být složitě řešen i hlavní přestupní terminál Fügnerova v Liberci, tedy jako obourozchodný se třemi kolejnicemi. Přestavba je součástí rozsáhlé modernizační akce tramvajové sítě dopravních podniků Liberce a Jablonce nad Nisou. Novému rozchodu tratí se už přizpůsobily i všechny původní tramvaje. Samotné tramvajové vozy tak budou s vyměněnými podvozky používány dále. Tyto tramvaje po dokončení další fáze změny rozchodu v roce 202, opět spojí město Jablonec nad Nisou s Libercem tramvajovým provozem.

(Náš REGION – ČTK)

Uzavření hráze přehrady Harcov

Kvůli postupujícím stavebním pracím bude od středy 1. března 2023 zcela uzavřena hráz harcovské přehrady.

Na přehradě probíhá od podzimu 2022 rozsáhlá rekonstrukce. Komunikaci na hrázi se snažilo Povodí Labe nechat na počátku rekonstrukce co nejdéle přístupnou. V březnu však začnou přípravné práce na samotné hrázi a začne se i zde pohybovat stavební technika. Proto kvůli bezpečnosti a s přihlédnutím k rozsahu a složitosti díla a jeho náročnosti musí Povodí Labe přistoupit k úplnému uzavření koruny hráze.

V rámci rekonstrukce se bude opravovat hráz, zdi podél cesty a bagrovat

nánosy ze dna. Cílem oprav je zajistit větší bezpečnost přehrady během povodní a současně navýšit retenční objem nádrže a zlepšit podmínky pro ochranu města před povodněmi. Souběžně s tím statutární město Liberec připravuje také revitalizaci okolí přehrady. Práce by měly trvat do půle roku 2025. (Zpr. Lib.)

Po dlouhé době se na jeviště libereckého divadla vrací jeden z textů Václava Havla. Bude to slavná *Audienci* z roku 1975, dnes již téměř zlidovělá hra o disidentu Vaňkovi a jeho nadřízeném v pivovaru Sládkovi. Jedná se o velmi absurdní dialog, který ve své prostotě a naivitě ukazuje na bizarnosti života v komunistické totalitní společnosti.

Vzhledem k tomu, že se jedná o hru jednoaktovou, bylo třeba ji pro inscenování doplnit o ještě jeden kratší titul. Nakonec jsme se rozhodli pro téměř neznámou aktovku Jiřího Dienstbiera *Příjem*, což je hra z roku 1984, kterou uvedeme ve světové premiéře. Dějově navazuje na *Audienci*, spisovatel Vaněk se tu setkává opět s užvaněným Sládkem, tentokrát v prostředí nápravného zařízení, jak komunisté pokrytecky nazývali vězení.

Místo piva, které teklo proudem v *Audienci*, se tu sice nalévá čaj a káva, ale budete příjemně překvapeni, jak se Dienstbierovi podařilo trefit obě známé postavy s jejich charakteristickými hláškami. Mimo jiné se diváci také dozvědí, co se stalo s Šerkézem, pivovarským dělníkem, o kterém se v *Audienci* hodně hovoří.

Pro režii těchto aktovek získalo divadlo Břetislava Rychlíka, umělce, který se s oběma autory osobně znal a pohyboval se v prostředí disentu. Díky němu se herci mohli na jedné ze čtených zkoušek setkat s Františkem „Čuňasem“ Stárkem, signatářem Charty 77, bývalým politickým vězňem a později i důstojníkem BIS. Ten velmi barvitě a zasvěceně popsal život v komunistickém

kriminále a výrazně tak pomohl celému inscenačnímu týmu s interpretací textu. Součástí Rychlíkova inscenačního záměru byl také nápad vytvořit jakousi mezihru, která by obě aktovky propojila. Přišel s ideou doplnit text o verše Ivana Jirouse – Magora. Jeho básně z vězeňského prostředí, které vyšly v samizdatu ve sbírce Labutí písně, jsou svérázným svědectvím doby a také intimním nahlédnutím do duše politického vězně.

Ačkoliv se o tom příliš neví, první vydání této sbírky je velmi úzce spojeno s Libercem. Další z vězněných disidentů, Jiří Gruntorád, totiž tajně propašoval Magorovy verše z valdického vězení, když jej převázeli k vazebnímu soudu právě do Liberce. Na chodbě před soudní místností je pak tajně předal Daně Němcové, a to velmi originálním způsobem.

Více prozrazovat nebudeme, pokud chcete vědět, jak přesně k tomu došlo, přijďte se podívat do Malého divadla, scény DFXŠ. Premiéra inscenace *Audience a Příjem* proběhla 17. února, další představení se chystají **3., 7. a 25. března**. V hlavních rolích uvidíte Martina Polácha, Tomáše Váhalu a Václava Helšuse.

/ Jiří Janků, Zpravodaj Liberec; foto Radek Drbohlav

liberecký kraj

ČESKÁ LÍPA – Krvavý román i druhohory. Českolipské muzeum otevírá jedinečnými výstavami

Pouze několik dní již zbývá do otevření Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě. Od 1. března budou mít návštěvníci možnost prohlédnout si opravené

stále expozice s tisíci exponáty z přírodovědných, historických a etnografických sbírek. Novinkou jsou tři tematické výstavy – výtvarná, fotografická a paleontologická. Vzhledem k tomu, že každá z nich je jinak zaměřená, má muzeum šanci oslovit různé skupiny návštěvníků.

„Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě je v regionu ojedinělou takto velkou sbírkotvornou institucí. Pestrost programu, akce pro veřejnost, vynikající odborné zázemí, to vše je nabídka, kterou návštěvníci rádi využívají. Budeme rádi, když ani tato sezóna nebude výjimkou,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně hejtmana Libereckého kraje.

Novinkou je také speciální vstupné do galerie, které umožní návštěvníkům vybrat si mezi prohlídkou celého muzea nebo pouze krátkodobých výstav v galerii. „Tímto krokem se snažíme usnadnit návštěvu galerijních prostor. Naším cílem je, aby se muzeum i galerie stalo součástí kulturního života místních obyvatel, aby si lidé zvykli chodit na výstavy častěji, aniž by museli procházet celé muzeum, jehož expozice třeba již znají,“ vysvětlil ředitel Zdeněk Vitáček. Vstupné do galerie je čtyřicet korun, snižené dvacet.

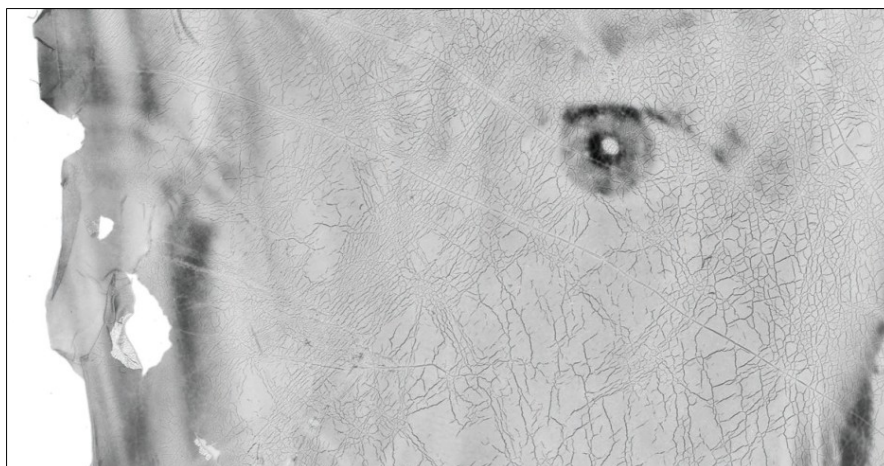
Krvavý román Josefa Váchala / Galerie Jídelna

Galerie, která sídlí v bývalém klášterním refektáři, tedy jídelně, bude do 1. května hostit Krvavý román Josefa Váchala. Jedná se o neznámější tisk českého malíře, grafika a vyučeného kniháře. Součástí výstavy bude i faksimile, tedy velice přesné napodobení originálu. Kniha je věnována krvavému románu, literárnímu žánru brakové literatury oblíbenému zejména v 2. polovině 19. století, pro nějž byl typický jednoduchý senzační děj plný zvratů. Josef Váchal nejenže dílo napsal, ale také vysázel, ilustroval dřevoryty, svázal a vlastním nákladem v počtu sedmnácti exemplářů vydal. Výstavu zapůjčilo Portmoneum – Museum Josefa Váchala v Litomyšli.

Štěpán Kňákal – „4 × 5 = dvacet“ – fotografie / Galerie Chodba

Českolipský fotograf Štěpán Kňákal se v posledních letech věnuje především fotografii analogové, a to jak jejímu klasickému zpracování, tak i digitální postprodukci. „Analogová fotografie má i v dnešní digitální době pořád své pevné místo. Výběr fotografií pro výstavu ukazuje, jak se dá s analogovou fotkou dále pracovat po jejím zdigitalizování a co všechno se z negativu díky digitalizaci dá dostat,“ doplňuje autor.

Komentovaná prohlídka s autorem se bude konat v sobotu 25.3. od 15.00, výstava potrvá do 1. května.

Druhohory Českolipska a Podještědska / Maštálkova síň

V každém kameni se skrývá geologická minulost. Výstava představí zkameněliny, které se podařilo najít za posledních 10 let v rámci paleontologických průzkumů muzea.

„Návštěvníci se mohou těšit na představení živočichů z dávného mořského dna a rostlin, které dnes rostou již jen v subtropických oblastech. Uvidí nálezy napříč zoologickým systémem, od tajuplných schránek amonitů a loděnek až po drobné bezobratlé,“ doplňuje kurátor geologických sbírek Petr Mužák. Součástí výstavy jsou také reprodukce unikátních obrazů Petra Modlitby, takzvaného paleoartu. Toto zvláštní slovo označuje výtvarný směr, který se snaží o rekonstrukci pravěkého života. Výstava vznikla ve spolupráci s Národním geoparkem Ralsko. Přednáška s kurátorem výstavy Petrem Mužákem se koná ve středu 15. března od 15.00 pro pedagogy a v sobotu 1. dubna od 14.00 pro veřejnost. K vidění bude výstava do 16. dubna. (Jan Mikulička)

Druhohory na Českolipsku a v Podještědí

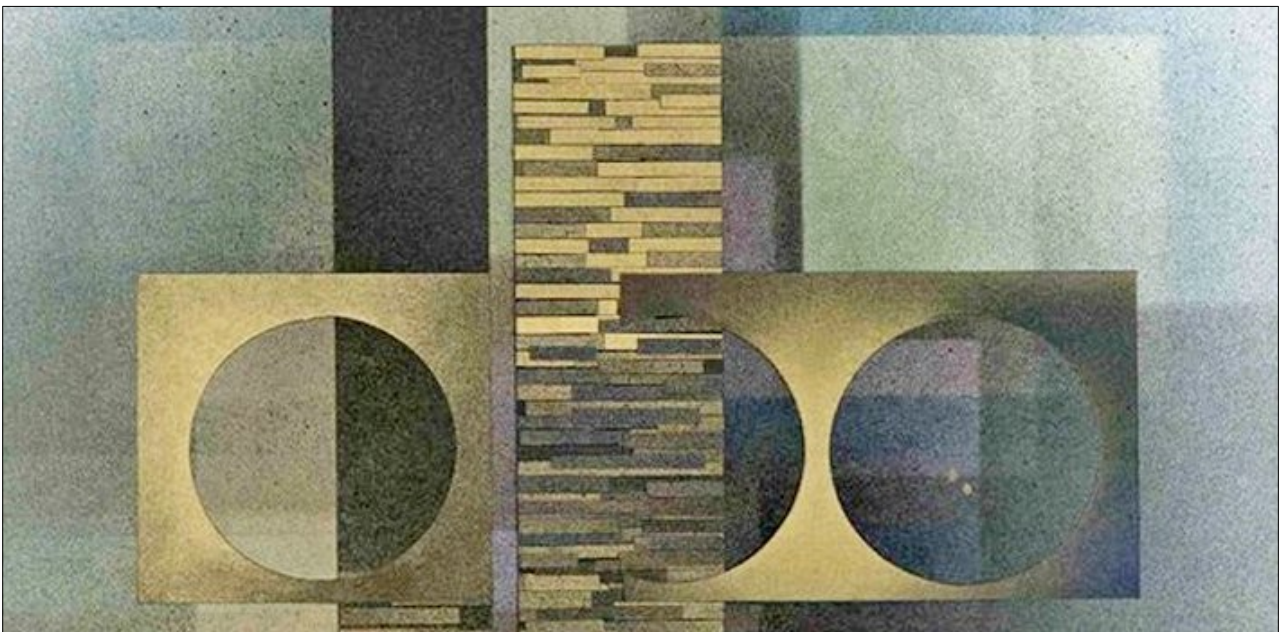
- nové objevy do Maštálkovny -

1. 3.—16. 4. 2023

Galerie Pod věží připravila výstavu výtvarníka Vladimíra Noska pod názvem *Na hranicích světla*. Potrvá do 18. března.

Vladimír Nosek (1959) se v posledním desetiletí věnuje především klasické koláži ve velmi osobitém pojetí s nezaměnitelným rukopisem. Pracuje s geometrií a grafickým citem, které občas oživí surrealistickým prvkem nebo avantgardním motivem. Prvotně rozrůzněné koláže postupně vystřídal ucelené soubory pevně svázané tématem i způsobem zpracování. Vladimír Nosek stále více inklinuje k abstraktnímu zobrazení s využitím pruhů v horizontálních a vertikálních v kombinaci s dalšími geometrickými tvary, především pak kružnicemi. Společným rysem zůstává grafická preciznost a ucelená kompozice připomínající avantgardu první poloviny 20. století, konkrétně pak směr geometrické abstrakce.

Výstava představuje výběr koláží z posledních let, především ze souborů *... a zase to jablko* (2018 – 2020), *Nálady* (2016 – 2017), *Imaginace* (2018 – 2021), *Horizontály a vertikály* (2019), *Red point* (2020 – 2021), *Modrá je dobrá* (2021), *Siluety* (2021), *Fragmenty* (2022), *In Time* (2022) a *Na hranici světla* (2022).

Nejnovější výtvarná díla představují propojení stříkaného akrylu s koláží a přináší nový prvek v autorově tvorbě. Na rozdíl od předešlé, barevně poměrně střídme tvorby, je na první pohled patrná barevná rozrůzněnost, především pak u posledního souboru *Na hranici světla*.

Výstava je věnována odkazu Jiřího Koláře. Právě koláže tohoto významného českého umělce inspirovaly Vladimíra Noska v jeho umělecké tvorbě v posledních letech.

Vladimír Nosek žije v Jindřichově Hradci, je členem Asociace jihočeských výtvarníků, jeho tvorba je zastoupena v mnoha galeriích a soukromých sbírkách, uspořádal více než 130 výstav, je držitel několika ocenění (například

cena Intersalonu 2021), účastní se rovněž i charitativních projektů a dobročinných aukcí. V Mladé Boleslavi vystavuje poprvé.

/ Pavel Šubrt, SM Mladá Boleslav, foto Zdeněk Kolín

Divadlo uvede v pátek premiéru hry *Návštěvy u pana Greena*

Druhou premiérou roku 2023 a zároveň letošní první na malé scéně bude **3. a 4. března 2023 od 19:00** komorní inscenace *Návštěvy u pana Greena* od amerického autora Jeffa Barona v režii Petra Svojtky. V hlavních rolích obou protagonistů uvidí mladoboleslavské publikum Petra Bucháčka jako pana Greena a Milana Ligače jako Rosse Gardinera.

Ani režisér Petr Svojtka není mladoboleslavským divákům neznámý. Diváci už měli možnost vidět v jeho režii inscenaci *Kočka na rozpálené plechové střeše*. Hořkosladký příběh o jednom mezigeneračním setkání, které oběma protagonistům změní život, je celosvětovým hitem již více jak dvacet let a do Čech se díky mladoboleslavskému divadlu dostává podruhé.

Od doby, kdy mu zemřela žena, bydlí starý pan Green sám v malém, čím dál tím víc zanedbaném bytě v jednom z manhattanských činžáků. Jednotvárnost jeho všedních dní však naruší Ross, nejméně o dvě generace mladší, suverénní hezoun, který návštěvy pana Greena „vyfasoval“ jako veřejně prospěšné práce. Oba muže od sebe dělí mnohem víc než jen velký věkový rozdíl. Najít společnou řeč se zdá být naprosto nemyslitelné, zvláště když se motivace na obou stranách rovná nule. Lidský a dojemný příběh o tom, že předsudky je dobré překonávat, měl světovou premiéru v roce 1997 v newyorském Union Square Theatre s Elli Walachem v roli pana Greena.

Hra se setkala s neuvěřitelným ohlasem a od doby jejího vzniku byla a je úspěšně uváděna po celém světě. Zajímavostí také je, že má vlastní webové stránky, na kterých diváci mohou najít všechny aktuální i minulé inscenace Návštěvy u pana Greena z celého světa.

/ Pavel Šubrt; foto Kateřina Suchanová

za humny

Archeopark Všeřtary

„Pravěká vesnice“ je v obci Všeřtary budována od roku 1997 a to pod záštitou a z iniciativy pracovníků Centra experimentální archeologie. Toto občanské sdružení vzniklo mimo rámec Univerzity Hradec Králové, avšak v úzké personální součinnosti s pracovníky tehdejší Vysoké školy pedagogické. Na činnosti pravěké vesnice se v současnosti podílí rovněž další akademičtí pracovníci fakulty v roli konzultantů a studenti.

Archeopark ve Všeřtarech – nachází se přibližně 7 kilometrů západně od Hradce Králové u silnice I/35 – funguje pro veřejnost od 15. dubna. Do konce června a v září je otevřen jen o víkendech mezi 10. a 17. hodinou, o prázdninách každý den mimo pondělí ve stejném čase.

Areál návštěvníkům nabízí jedinečnou expozici pravěku s názornými ukázkami dobových zvyků, řemesel a obyčejů. Stávající „pravěká vesnice“ byla rozšířena díky podpoře Královéhradeckého kraje na komplexní areál s novou budovou hlavní expozice pravěku, budovou venkovní expozice a ukázkami pravěkých

staveb jako je neolitický dům, eneolitický dům a expozice domácího zvířectva. Součástí areálu je také sklad archeologického materiálu.
(U nás v kraji + Archeopark Všešary)

Únorový medailon věnujeme jednomu z významných představitelů českého výtvarného umění, umělci s mimořádným nadáním, ilustrátorovi a čestnému občanu města Jičína, Radku Pilařovi. V letošním únoru uplynulo 30 let od jeho smrti.

Narodil se 21. dubna 1931 v Písku, kde vystudoval gymnázium. Poté studoval na Akademii výtvarných umění v Praze u profesora Rady.

Jako malíř začínal expresivně laděnými krajinami, zátišími, na obrazech se objevovaly i pohádkové bytosti. Při návštěvě Paříže v roce 1963 na něho zapůsobilo propojení výtvarné tvorby s uměním pohybu, filmu a hudby.

Krátce spolupracoval s hudebním divadlem Semafor. Poté začal pracovat jako ilustrátor pro Státní nakladatelství dětské knihy.

Spolu s režisérem B. Pojarem, J. Jarošem a J. Kubíčkem v roce 1985 založil na pražské FAMU obor animované tvorby.

Spolupracoval také s Československou televizí i Krátkým filmem.

K jeho nejznámějším dětským kresleným postavičkám patří loupežník Rumcajs z díla spisovatele Václava Čtvrťka a postava Večerníčka, uvádějící od roku 1965 stejnojmenný pořad pro děti. Následovala spolupráce na dalších kreslených seriálech, za které získal ocenění nejen v tehdejší Československu, ale například i v Mexiku.

Byl všestranně nadaný. Vedle filmové ilustrace se věnoval také malbě, grafice, fotoasambláži, vytvářel objekty a zabýval se scénickou, filmovou a režisérskou prací.

Počátkem takzvané normalizace přišel o členství ve Svazu výtvarných umělců, rezignoval na pokusy účastnit se oficiálních výstav a uchýlil se pouze k tvorbě pro děti. Jeho práce se objevují zase až ve druhé polovině osmdesátých let. V roce 1990 založil na FAMU další obor, tentokrát jde o obor videa a intermediální formy. Zde také následující rok spoluzakládá katedru Animované tvorby. V Brně potom

ateliér video tvorby na FAVU.

Jeho život se náhle předčasně uzavřel 7. února 1993.

Zanechal po sobě ale zcela nesmazatelnou stopu, stále žijou v srdcích malých i velkých diváků. Za svoji mnoholetou činnost získal mnoho domácích i zahraničních cen a vyznamenání. Jeho dílo je v současnosti možné zhlédnout v písecké galerii Sladovna, kde je umístěna stálá expozice z jeho prací. Kromě ilustrátorské činnosti je tu představena i volná tvorba. V Jičíně, jehož čestným občanem se stal v roce 1990, byla v roce 1994 ve zdejším zámku otevřena také stálá expozice jeho díla. Ta prošla několika proměnami. Od roku 2010 nese název *Rumcajsův svět Radka Pilaře*.

Vznikla zde unikátní interaktivní expozice představující příběhy o loupežníku Rumcajsovi. Po náročné rekonstrukci, která probíhala v letech 2021-22, je nyní opět přístupná veřejnosti.

/ Iva Rodrová, *Jičínský zpravodaj*, foto *Kafe.cz*

pozdní sběr

TURNOV – Ještě pár tipů v programu turnovské knihovny.

Úterý 7. března od 10:00 hodin, Turnov II – knihovna na vlakovém nádraží
Netradiční cestovatelská univerzita: Mexiko za covidu

Prožijte 14 dní cestování po poloostrovu Yucatán a jižním Mexiku prostřednictvím přednášky s fotografiemi. Vydáme se po stopách mayské civilizace, památek a kuchyně. Mimo jiné navštívíme známá mayská města, Chichén Itzá, Palenque či Uxmal. Přednáší Adam Jíra, pracovník turnovského muzea, v rámci Netradiční cestovatelské univerzity.

Čtvrtek 9. března od 9:30 hodin, Polyfunkční komunitní centrum Fokus Turnov
Biblioterapie – Spolu nad knihou

Povídání o obnově hradu Valdštejna s pamětníkem Ladislavem Šourkem, spolupracovníkem kastelána Ladislava Kouckého. Průvodní slovo a citace textů Eva Kordová. Koná se pro klienty Fokusu a další zájemce z řad veřejnosti.

Čtvrtek 9. března od 14:00 hodin, Klub aktivní senior penzion Žižkova
Obnova a záchrana hradu Valdštejna

Povídání o obnově hradu Valdštejna s pamětníkem Ladislavem Šourkem, spolupracovníkem kastelána Ladislava Kouckého. Doplněno promítáním fotografií a dokumentů. Koná se pro obyvatele penzionu Žižkova a další zájemce z řad veřejnosti.

Čtvrtek 9. března od 17:00 hodin, Turnov II – knihovna na vlakovém nádraží
Současná česká politika

Přednáška politologa Jana Kubáčka, turnovského rodáka, nejen o prezidentských volbách. Přijďte besedovat o vývoji české politiky.

LIBEREC – Oblastní galerie v Liberci má po sedmi měsících znovu ředitele. Galerii, která se velikostí sbírek řadí k největší v Česku, ode dneška vede historik umění a japanolog Filip Suchomel. Předchozí ředitel Pavel Hlubuček po dvouletém působení v Liberci loni v srpnu rezignoval, více než rok byl terčem kritiky některých lidí z odborných kruhů, výtvarníků a příznivců výtvarného umění.

Zemřel profesor Josef Paldus – vědec světového významu a čestný občan Semil

Když jsem v prosincovém vydání Semilských novin vzpomínal na statečného prvního ředitele semilského gymnázia Stanislava Mazánka, citoval jsem též vzpomínku Josefa Palduse, tenkrát studenta gymnázia, jak s panem ředitelem a spolužákem Zdeňkem Johanem zachránili alespoň něco z přírodovědných sbírek komunisty zrušeného broumovského benediktinského kláštera jejich pohotovým převezněním do semilské školy, věřil jsem, že se s Josefem Paldusem ještě setkám, alespoň na skypu. Avšak z Kanady přišla až příliš brzy smutná zpráva: Prof. RNDr. Josef Paldus Dr.Sc., FRSC. 15. 1. 2023 po krátké nemoci zemřel. Smrt je hořký truňk a ještě hořčí, když ji nečekáme.

Josef Paldus se narodil 25. 11. 1935 ve vsi Bzí u Železného Brodu do rolnické rodiny, jež vlastnila asi 5 ha půdy, něco lesa i luk. Starší sestra zemřela ve 13 letech na záškrť. Rodiče vše obhospodařovali obětavě s úctou a láskou k půdě, ale jediného syna poslali v roce 1950 na studium čtyřletého gymnázia do Semil. Zde měl na něho velký vliv profesor matematiky a chemie Václav Metelka, jenž studenta Josefa Palduse tak silně motivoval, že ho nasměroval k vědecké kariéře. Nebyl sám, kdo se zamiloval do chemie. Vždyť tenkrát ve třídě z chemie, jako z volitelného předmětu, maturovalo 22 studentů, což je snad světový rekord. Je též zajímavé, že ani o rok zkrácené gymnaziální studium, vinou Nejedlého reformy školství v roce 1953, kdy vznikly jedenáctiletky, Josefa Palduse z cesty nesvedlo.

Po absolvování Matematicko – fyzikální fakulty UK v Praze v roce 1958, kde studoval fyzikální chemii, nastoupil do Ústavu fyzikální chemie ČSAV, kde se pod vedením prof. RNDr. J. Kouteckého podílel na rozvoji kvantové chemie. Již jeho kandidátská práce byla odměněna cenou Československé akademie věd. Další studia absolvoval Josef Paldus v letech 1962 – 1964 v Národním výzkumném centru Kanady. Pak opět bádával v ÚFCH, posléze v kanadské Ottavě absolvoval dvě půlroční stáže a po okupaci v roce 1968 se rozhodl pro emigraci. Vždyť otec Josef nepřežil násilnou kolektivizaci zemědělství a po návratu ze schůze o JZD v roce 1959 byl raněn mrtvicí a zemřel. Milovaná matka zesnula v roce 1967 v semilské nemocnici. Kanada byla zemí, která mu nabídla svobodu a vědecký rozvoj s kontakty do vyspělých zemí celého světa. A tak po docentuře se v roce 1975 stal Josef Paldus řádným profesorem na Univerzitě ve Waterloo v Kanadě. Jako hostující profesor působil na řadě prestižních univerzit a vědeckých ústavů (Remeš, Štrasburk, Berlín, Nijmegen, Haifa). Ve světě obdržel hodně prestižních cen a vyznamenání.

V Československu byl oceněn ČSAV až v roce 1992, kdy dostal zlatou medaili Jaroslava Heyrovského. Na Slovensku byl vyznamenán zlatou medailí Komenského univerzity v Bratislavě v roce 1995, zlatou medaili UK obdržel o deset let později. V roce 2008 dostal Josef Paldus nejvyšší české vědecké ocenění, a to cenu Patria v rámci projektu Česká hlava, což je česká „nobelovka“, za významné objevy v kvantové chemii. Slavnostnímu okamžiku byli přítomni nejvyšší představitelé Česka, včetně premiéra, který cenu uděluje. Ani v takové atmosféře, jež byla přenášena Českou televizí, Josef Paldus nezapomněl na svého gymnaziálního profesora chemie Václava Metelku (zemřel v roce 2000) a do nebes mu poslal slova chvály a díky. Za přínos světové vědě v oboru chemie se stal v roce 2015 laureátem ceny Neuron. Vždyť je autorem a spoluautorem více než 330 vědeckých prací. Poznatky kvantové chemie jsou v praxi důležité v mnoha oborech, například ve farmaceutickém průmyslu, a tak bez nich by nebylo léků, nemohla by vzniknout řada materiálů potřebná v mnoha lidských činnostech (kosmický výzkum, lékařství, geologie aj.). Josef Paldus žil v Kanadě ve šťastném manželství. S manželkou – lékařkou Evou vychovali dceru Barbaru, která vystudovala na Univerzitě ve Waterloo elektrotechniku a aplikovanou matematiku, získala doktorát na Stanfordské univerzitě v USA, vyučovala na univerzitě v Calgary a dokázala skloubit vědu s podnikáním. Její technologie dnes pomáhají i při výrobě vakcín proti covidu od firem Pfizer nebo Johnson and Johnson, které dobře známe. Semilané ocenili osobnost profesora Palduse dvakrát. V roce 2009 obdržel z rukou starosty města Jana Farského ocenění čestného občanství města Semily, jak rozhodli tehdejší zastupitelé. V roce 2015 se vědec světového jména stal také čestným členem Spolku rodáků a přátel Semil. Toto ocenění mu bylo předáno v roce 2017 za přítomnosti starostky Leny Mlejnkové. Josef Paldus v našem městě vystudoval gymnázium a je jisté, že byl nejvýznamnějším absolventem v jeho historii. Do Semil, jak mohl, se vždy

rád vracel, ale pochopitelně bylo to možné až po roce 1989, kdy se na srazech gymnaziálních spolužáků setkal v 90. letech i s milovaným gymnaziálním profesorem chemie Václavem Metelkou a s přítelem spolužákem Zdeňkem Johanem, světově uznávaným mineralogem, s kterým kdysi, ještě jako student, zachraňoval pro semilské gymnázium přírodovědné exponáty z Broumovského kláštera.

Je jistě zajímavé, že Albert Einstein překvapivě napsal: „O problémech spojených s kvanty jsem přemýšlel stokrát více, než o obecné teorii relativity.“ Josef Paldus se v oboru kvantové chemie světově proslavil, takže byl členem Kanadské královské společnosti a její Akademie věd, člen - korespondent Evropské akademie věd, umění a literatury se sídlem v Paříži a laureátem nejvyššího českého vědeckého ocenění Česká hlava. Miloval svoji vlast a vždy se k ní hlásil. Byl jedinečným a geniálním, tak právě proto zůstal skromným a vstřícným člověkem.

/ Miloš Plachta, Semilské noviny

#

Karel Hohl

... a včera vyšlo nové sorry !

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj